

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ-ФІЛОЛОГІВ

Григоренко Т. В.

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри української мови та методики її навчання

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

м. Умань, Черкаська область, Україна

Врахування потенційного впливу середовища вищого навчального закладу якісно змінить професійне становлення майбутніх фахівців. Саме тому актуалізуються дослідження процесів взаємодії (та її наслідків) окремої особистості з освітнім середовищем ВНЗ. Вхідження в освітнє середовище є необхідною умовою становлення і розвитку особистості. Кожна людина одночасно є продуктом та творцем свого середовища, яке дає їй фізичну основу для життя і уможливує інтелектуальний, моральний, суспільний та духовний розвиток.

В умовах реформування системи вищої педагогічної освіти нашої держави особливої актуальності набуває проблема якості підготовки майбутніх учителів, зокрема, учителів-філологів. Концептуальні положення про зміст і організацію процесу підготовки майбутніх педагогів до професійної діяльності ґрунтуються на засадах Законів України «Про вищу освіту» 23 (2014 р.) [2], «Про освіту» [3], Наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження галузевої Концепції розвитку неперервної педагогічної освіти» [4] та ін. Реформування системи підготовки майбутніх учителів запропонований Міністерством освіти і науки «Проект Концепції розвитку освіти України на період 2015-2025 років» [5] веде до актуалізації цієї проблеми. Після громадського обговорення й доопрацювання експертною групою Концепція має стати основою для створення Дорожньої карти освітньої реформи, що визначить напрями модернізації підготовки майбутніх учителів.

У контексті проектування новітньої педагогічної діяльності поняття «освіта» і «середовище» взаємообумовлені і утворюють конструкцію «освітнє середовище», яка потребує ґрунтовного вивчення. Досвід дослідження феномену «освітнє середовище» в науковій літературі створив у педагогіці ситуацію виникнення множинності підходів до розкриття його сутності. В сучасній психолого-педагогічній літературі актуалізація досліджень феномену «освітнє середовище» співзвучна з пошуками нової соціокультурної та освітньої парадигм і представлена в якості освітнього фактору.

Однак, незважаючи на значне число наукових публікацій з окремих аспектів проблеми педагогічного потенціалу середовища, її функцій і структури, багато істотних питань залишаються невирішеними, серед них і питання про освітньо-комунікаційне середовище підготовки студентів філологів. По суті, немає спеціальних робіт, які розкривають роль освітньо-комунікаційного се-

редовища ВНЗ у розвитку професіоналізму і особистості майбутнього фахівця, зокрема, філолога.

Актуальність заявленої проблеми дослідження обумовлена суперечностями між становленням інформаційного простору вищої школи у зв'язку з розширенням використання нових інформаційно-комунікаційних технологій і відсутністю досліджень з питань проектування та оцінки впливу інформатизації на становлення нової якості освітнього середовища ВНЗ.

Сучасні тенденції розвитку вищої школи свідчать про пріоритетне значення інформаційно-комунікаційного середовища, яке активізує потенціал творчості, компетентності та конкурентоспроможності студентів-філологів.

Проектування освітньо-комунікаційного середовища професійної підготовки майбутніх учителів-філологів ґрунтується на принципах, які забезпечують ефективність цього процесу. Реалізація принципу суб'єктної діяльності передбачає рівноправну участь педагога і студента в процесі формування освітнього середовища. Навчання вибудовується в режимі діалогу і рефлексії не тільки на основі власне когнітивних аспектів освіти або засвоєння знання, а й на основі взаємозв'язку когнітивних, комунікативних та особистісно-смыслових аспектів освітнього процесу [1, 164].

Отже, сучасні інформаційно-комунікаційні технології, які характеризуються середовищем, де вони здійснюються і компонентами, які вони містять (технічне, програмне, технологічне середовище) стають невід'ємним компонентом освітнього середовища ВНЗ і випускових кафедр. Основні напрямки зміни освітнього середовища кафедри при використанні комп'ютерних технологій полягають, як ми вважаємо, у: 1) організації комунікації в проектуванні, функціонуванні, розвитку кафедрального середовища; 2) залученні всіх компонентів освітньо-інформаційного середовища для використання у самостійній роботі студентів; 3) забезпеченні як міжпредметних зв'язків по горизонталі й вертикалі, так і взаємодії з освітнім інформаційно-комунікаційним середовищем ВНЗ-регіону-країни-світу.

Література:

1. Иванова В. И. Акмеологическая концепция формирования 438 образовательной среды подготовки специалистов : дис. ... доктора пед. наук : 19.00.13 / Иванова Виктория Ивановна. - Москва, 2009. - 662 с.
2. Закон України «Про Вищу освіту [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради № 76-VIII від 28.12.2014. - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
3. Закон України «Про освіту» // Освіта. - 1995. - 15 серп. (№ 31). - С. 1-4.
4. Наказ Міністерства освіти і науки України від 14.08.2013 р. № 1176 «Про затвердження галузевої Концепції розвитку неперервної педагогічної освіти» [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://osvita.ua/legislation/Serosv/36816>.
5. Проект Концепції розвитку освіти України на період 2015-2025 років» [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797>.